

גמ"ר 2354/08/15 - פרקליטות מחוז דרום - פלילי נגד עיד הואשלה

בית משפט השלום לתעבורה בבאר שבע

גמ"ר 2354-08-15 פרקליטות מחוז דרום - פלילי נ' 11 ספטמבר 2016
הואשלה

בפני כב' שופט אלון אופיר
המאשימה: פרקליטות מחוז דרום - פלילי
ע"י ב"כ (מתמחה) הדס טוביה
נ ג ד
הנאשמים: עיד הואשלה
ע"י ב"כ עו"ד ותד אחמד

גזר דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו בביצוע עבירות של גרימת מוות ברשלנות ונהיגה במהירות שאינה תואמת את תנאי הדרך.

הצדדים בפרשה זו באו בדברים ובסופו של תהליך זה הגישו לבית המשפט כתב אישום מתוקן (לגביו נמסרה הודאת הנאשם) יחד עם הסדר טיעון כתוב החתום על ידי הפרקליטות, ב"כ הנאשם והנאשם עצמו.

במסגרת הסדר הטיעון הגבילה המדינה את עמדתה העונשית ברכיב המאסר ל-10 חודשי מאסר בפועל ואילו ההגנה רשאית לטעון למאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות.

כל יתר רכיבי הענישה לא סוכמו בין הצדדים ולכן הטיעונים בעניין זה נטענו באופן חופשי.

עוד סיכמו הצדדים כי ביחס לנאשם יוגש תסקיר של שירות המבחן למבוגרים.

ביום 20.7.16 הגישה המדינה טיעוניה לעונש בכתב ואילו ההגנה טענה לעונש בפני.

תיאור תמציתי של עובדות כתב האישום המתוקן לגביו הורשע הנאשם-

ביום 27.4.13 בסמוך לשעה 01:30 נהג הנאשם רכב מסוג הונדה פרטית בכביש 31 תוך שהוא מסיע ברכבו את קרוב משפחתו מר האני הואשלה ז"ל (להלן - המנוח)

בהגיע הנאשם לקילומטר 21 שם מתעקל הכביש ימינה (הכביש שולט מבעוד מועד במקום בתמרור 102 אשר הזהיר מפני עקומה ימינה), לא התאים מהירותו למהירות המתאימה למבנה הכביש, סטה ימינה, פגע במעקה הבטיחות והתהפך התהפכות עצמית בשטח עפר.

כתוצאה מאירוע זה מצא את מותו במקום המנוח.

הנאשם הודה כי מהירותו לא התאימה לתנאי הדרך, כי נהג בחוסר זהירות ובקלות ראש וכתוצאה מכך איבד השליטה ברכבו מה שגרר את התוצאה הקטלנית.

קביעת מתחם העונש הראוי (ניתוח המצב המשפטי באופן כללי)-

בעפ"ג 39751-12-13 מאהר אל עביד נגד מדינת ישראל (להלן - פרשת אל עביד) דן בית המשפט המחוזי בבאר-שבע בשאלת מתחם העונש הראוי לעבירה של גרימת מוות ברשלנות.

דעת הרוב פנתה לפסיקת בית המשפט העליון בע"פ 6755/09 אלמוג נגד מדינת ישראל (להלן - פרשת אלמוג) שם נקבעו הכללים הבאים כהלכה לתיקים מסוג זה:

"נדמה שקיימים שלושה כללים מנחים בסוגיית הענישה הראויה בעבירה של גרימת תאונת דרכים קטלנית ברשלנות. האחד, ראוי לגזור על נאשם עונש מאסר בפועל ופסילה מלנהוג לתקופה הולמת, הן בשל עקרון קדושת החיים והן משיקולי הרתעה. השני, בדרך כלל הנסיבות האישיות של הנאשם בעבירה זו אינן בעלות משקל כבעבירות אחרות המלוות בכוונה פלילית, הן בשל אופייה המיוחד של העבירה הנדונה והן בשל ביצועה השכיח גם ע"י אנשים נורמטיביים. השלישי, אמת המידה הקובעת בעבירה זו היא דרגת הרשלנות."

פה אחד פנה הרכב השופטים בפרשת אל עביד ליישום העקרונות שקבע בית המשפט העליון בפרשת אלמוג זאת לצורך קביעת העונש הראוי.

אלא, שכבוד השופט פרידלנדר, הציע מבחן המפשט את דרך קביעת מתחם העונש ההולם לעבירה ספציפית זו בהישען על העקרונות שקבע המחוקק בתיקון 113 של חוק העונשין.

לאחר קביעת בית המשפט את רף הרשלנות הספציפי לפרשה הנדונה, מציע כבוד השופט פרידלנדר (בהישען על פסיקה של בית המשפט העליון) מתווה לקביעת מתחם הענישה:

לשיטתו יש לקבוע מתחם נפרד לכל רף של רשלנות.

רף הרשלנות יכול שיקבע כנמוך (או קל), קל עד בינוני, בינוני עד גבוה, ורשלנות ברף גבוה.

חלקו הנמוך של מתחם הענישה ביחס לרשלנות קלה נקבע על ידי המחוקק בסעיף 64 של פקודת התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן - בפקודת התעבורה).

בהתאם לחוק, גרימת מוות ברשלנות (ולו ברף רשלנות נמוך) צריכה להניב ענישה הכוללת לפחות 6 חודשי מאסר בפועל, ולכן זה יהיה חלקו הנמוך של מתחם הענישה ברף רשלנות זה.

בהמשך דבריו בפרשת אל עביד מציע בית המשפט המחוזי את המתווה הבא:

"כדי ליצור מדרג ענישה סביר בדקות (רזולוציה) סבירה, יש לקבוע מדרג של 3 חודשים בין העונש ההולם את דרגת הרשלנות הקלה לזה ההולם את הדרגה הבינונית, ובין העונש ההולם רשלנות בינונית לזה ההולם רשלנות בדרגה גבוהה."

לעניין הרף העליון - מתבקש, לאור מהות העניין ותקדימיו, כי יועמד על 18 חודשי מאסר בגין רשלנות קלה, 21 חודשי מאסר בגין רשלנות בינונית ו- 24 חודשי מאסר בגין רשלנות בדרגה גבוהה."

משהעונש המרבי בגין גרימת מוות ברשלנות הנו 36 חודשי מאסר, אך טבעי הוא כי מתחם הענישה, שכמובן מותר מקום לסטייה ממנו לקולה ולחומרה לפי סעיפים 40 או 40ה בחוק העונשין, יהיה משך של 12 חודש, מסביב לרף החיצוני."

לפיכך, מהעמדתו כאמור של הרף התחתון של המתחם על 6, 9 או 12 חודשי מאסר, לפי דרגת החומרה של הרשלנות - יש לקבוע את הרף העליון של המתחם על 18, 21 ו-24 חודשי מאסר בהתאמה."

"לעניין משך הפסילה אעיר כי מסתמנת בפסיקה הקבלה בקירוב בין מספר חודשי המאסר לבין מספר שנות הפסילה. סטדרטיזציה, בהעדר נסיבות מיוחדות, היא לברכה משום שהיא מקלה על מלאכת השפיטה, משפרת את ציפיותה ושיוויוניותה של הענישה ומסייעת להשגת הסדרי טיעון. לפיכך אציע כי מתחם הענישה לעניין משך הפסילה יהיה בהתאם לנוסחה של שנת פסילה לכל חודש מאסר, אלא בהתקיים טעם כלשהו לקבוע

אחרת."

מוצא אני הגיון רב במתווה שהציע כבוד השופט פרידלנדר בפסק הדין המנחה בפרשת אל עבד.

עם כל הרצון של בית המשפט לשמור לעצמו מרחב פעולה רחב ככל הניתן בענישת מורשעים זאת מתוך ניסיון לדייק עד למכסימום האפשרי את הענישה לאדם ספציפי בנסיבות נתונות, הרי שתיקון 113 של חוק העונשין מחייב את בית המשפט לאמץ כלים ומבחנים שיקדמו את כלל אחידות הענישה.

המחוקק הביע עמדתו לפיה פערי ענישה בין מקרים בעלי נסיבות דומות חייבים להצטמצם ולכן על בית המשפט לצקת תוכן פרקטי לתוך תיקון 113 בדרך של יצירת מבחנים שתוצאתם צמצום פערי הענישה.

יישום הלכה למעשה של המתווה לעיל אותו מציע בית המשפט המחוזי בבאר-שבע בפרשת אל עבד עונה חד משמעית על כוונת המחוקק בתיקון 113.

אני מחליט לאמץ מתווה זה לצורך קביעת מתחם הענישה וקביעת הענישה הראויה ביחס למורשעים בביצוע עבירה של גרימת מוות ברשלנות.

ומן הכלל אל הפרט -

ערכים חברתיים אשר נפגעו כתוצאה מהתנהגות הנאשם -

בהתנהגותו המתוארת בכתב האישום המתוקן פגע הנאשם בערכים חברתיים של קדושת החיים, שלמות גופו של אדם ובטחון הציבור.

נהיגת הנאשם במהירות שאינה מתאימה לתנאי הדרך ואבדן השליטה ברכבו הם אשר הובילו להתהפכות בשטח העפר ולתוצאה הקטלנית.

התנהגות זו של הנאשם היא אשר יצרה באופן מידי עם סטייתו מנתיב נסיעתו פגיעה בביטחון הציבור, פגיעה בקדושת החיים ופגיעה קשה בשלמות גופו של אדם.

קביעת רף הרשלנות -

קריאת כתב האישום שתמצית עובדותיו הובאה על ידי לעיל, מובילה אותי לתובנות הבאות:

עובדתית בחר הנאשם לנהוג רכבו במהירות אשר אינה מתאימה לתנאי הדרך.

אין המדובר באירוע רגעי או בהיסח דעת של שנייה גורלית אלא ב"החלטה קרה" של הנאשם לנהוג במהירות גבוהה. גם קיומו של תמרור 102 המזהיר מפני עקומה ימינה בכביש, לא הוביל את הנאשם להתאמת מהירותו לתנאי הדרך מה שגרר מידית סטייה מנתיב, פגיעה במעקה בטיחות והתהפכות קטלנית בשטח העפר הסמוך לכביש.

חברו הטוב וקרוב משפחתו אשר ישב לידו בזמן זה איבד את חייו בשל התנהגות הנאשם.

מאחר ואין המדובר ברשלנות רגעית אלא בהחלטה על דרך נהיגה אשר הובילה לתאונה העצמית, אקבע כי המדובר ברשלנות ברף בינוני.

למען האמת, אפשרות של קביעת רף רשלנות גבוה יותר עמדה על הפרק, אך רק בשל חוסר נתון מדויק על המהירות בה נהג הנאשם יחד עם העובדה כי המדובר ברכב פרטי ולא ברכב כבד אשר נע בכביש בו לא היו בשעת התאונה כלי רכב מעורבים אחרים, (ולא בלי היסוס) קבעתי את רף הרשלנות כבינונית.

קביעת מתחם העונש ההולם (לפרשה ספציפית זו)-

בהתאם לחלקו הראשון של גזר הדין, ותוך יישום החלטת בית המשפט המחוזי במתווה שהוצע בפרשת אלעביד ינוע רכיב המאסר במתחם הענישה בין 9 חודשי מאסר בחלקו התחתון ועד ל-21 חודשי מאסר בחלקו העליון.

הקביעה לעיל הינה פועל יוצא של הגדרת הרשלנות בפרשה זו כבינונית.

ביחס לרכיב הפסילה בפועל, וכהמשך ליישום מתווה הענישה אותו יצר בית המשפט המחוזי (באר-שבע) ייגזר זה ממשך המאסר הסופי שייקבע להלן ובהתאם לנגזרת של שנת פסילה לכל חודש מאסר שייגזר (**אלא אם יחרוג בית המשפט ממתחם הענישה או אז יידרש תמהיל ענישה מאזן ברכיב ענישה זה**).

שיקולים לקולא ולחומרא לצורך קביעת הענישה הסופית -

אדגיש כבר בשלב זה כי המדינה הגבילה עצמה במסגרת הסדר טיעון למאסר לתקופה שלא תעלה על 10 חודשים.

מאחר והתקופה המבוקשת על ידי המדינה מצויה בתוך מתחם הענישה אותו קבעתי, אין כל סיבה שלא לקבל את הסדר הטיעון הסביר אותו הגישו הצדדים כהסדר המצוי (לפחות בחלקו העליון) בתוך מתחם הענישה המתאים לפרשה זו.

עתירת ההגנה לגזירת ענישה הכוללת ריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות תואמת את הסדר הטיעון המוצע אך חורגת מחלקו הנמוך של מתחם הענישה אותו קבעתי, ולצורך קבלת עמדה זו, יידרשו נימוקים מיוחדים כבדי משקל, כפי שיוסבר להלן:

שיקולים לקולא -

1. הנאשם (אדם צעיר בן 23) הודה ולקח אחריות מלאה במסגרת הסדר טיעון אשר כלל תיקון של כתב האישום. עצם לקיחת האחריות והפנמת התנהגותו הפסולה יש בה כדי להוות שיקול לקולא בפרשה זו.
2. רף הרשלנות אשר נקבע בסופו של יום אינו רף הרשלנות המכסימאלי בחומרתו והוא נמצא שני שלבים לפני הרף הגבוה ביותר. צודקת ההגנה כי הנאשם לא היה תחת השפעת חומר משנה תודעה, לא יצא לעקיפה מסוכנת של רכב אחר ובסופו של יום המדובר בתאונה עצמית.
3. הנאשם רווק נורמטיבי העובד לפרנסתו בחברת אלקטרוניקה ממאי 2015 והוגדר על ידה כעובד חרוץ, "עומד בזמנים" וממושמע. הנאשם סיים בהצלחה 9 שנות לימוד.
4. לנאשם רישיון נהיגה והוא בעל ותק קצר במועד התאונה. אין לנאשם כל עבר תעבורתי.
5. תסקיר שירות המבחן למבוגרים מצביע על **אדם נורמטיבי לחלוטין**, אשר הוגדר כשקט וממושמע, מבין את חומרת העבירה שביצע והפיק לקחים ממנה. במהלך השיחות עם שירות המבחן לקח הנאשם אחריות מלאה על מעשיו באירוע זה, הביע צער, כאב רב וחרטה כנה תוך הבעת אמפטיה כלפי המנוח וכלפי משפחתו. **שירות המבחן התרשם כי דווקא משפחת המנוח היא אשר תמכה ותומכת בנאשם באופן רציף**. אדגיש כי נתון זה בא לידי ביטוי חד משמעי בפני עת העיד בפני **אביו של המנוח**. מר עיד אלהושלה הגדיר את הנאשם כבנו השני וביקש פעם אחר פעם להימנע משליחת הנאשם אל מאחורי סורג ובריח. המדובר בעמדה חריגה מאד של משפחת קורבן תאונה ולא מן הנמנע כי עמדה זו באה על רקע העובדה כי יש קשר משפחתי קרוב בין המנוח לנאשם וכי הנאשם היה בן בית בבית המנוח.
6. בהערכת הסיכון שביצע שירות המבחן לנאשם קבע השירות כי "**להערכתנו קיימים גורמי סיכוי רבים**

לשיקום (כך נוסח במקור). מדובר בבחור צעיר ששינה דרכו, ניתק קשר עם חברה שולית, עובד, לוקח אחריות על ביצוע העבירה, מביע כאב וחרטה כנים, מתמודד עם אבדן על רקע קשריו המוקדמים עם המנוח והקרבה שהייתה במערכת היחסים ביניהם וללא עבירות תעבורה קודמות" שירות המבחן ממליץ בסופו של יום חד משמעית על ענישה הכוללת מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות.

שיקולים לחומרא -

1. נסיבות התאונה לה גרם הנאשם מיצבו את רף הרשלנות על קביעת רשלנות בינונית.
2. נהיגת אדם ברכב במהירות שאינה מתאימה לתנאי הדרך מתוך החלטה לנהוג כך, ובשל רשלנות זו מתרחש אבדן שליטה ברכב המקפח חייו של אחר, יש בה בהתנהגות זו משום נסיבות המצדיקות החמרה בענישה.
3. ביום התאונה לנאשם היה ותק נהיגה קצר כך שלהעדד עבר תעבורתי משקל נמוך ממצב בו לאדם ותק נהיגה רב ללא עבר רלוונטי.

סיכום וגזירת הדין -

רק במקרים מיוחדים ומנימוקים כבדי משקל יסטה בית המשפט ממתחם העונש המתאים לפרשה נתונה. כמוסבר לעיל, התנהגות הנאשם בנסיבות המתוארות בכתב האישום מקימות לפחות רשלנות ברף בינוני המייצרת מתחם שנע בין 9 ל- 21 חודשי מאסר בפועל.

יחד עם זאת, במסגרת הסדר הטיעון הסכימה המדינה מפורשות כי הנאשם יוכל לעתור לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות (ומכאן גם הסכימה מכללה להיתכנות ענישה במסגרת קבלת ההסדר אשר אינה חורגת מ-6 חודשי מאסר).

להבדיל מהסדרים אחרים בהם המדינה מסכימה כי ההגנה תטען לכל עונש אחר, בפרשה זו מפורשות חתמה המדינה על הסדר המאפשר עתירה של ההגנה לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות.

מספר גורמים חברו לקולא בפרשה זו אשר מצדיקים בעיני באופן חריג ומיוחד חריגה מחלקו הנמוך של מתחם הענישה:

שונה מצבו הנפשי של נאשם הגורם בהתנהגותו למותו של קרוב משפחה אתו גדל מגיל צעיר אל מול גרימת מוות של אדם זר.

ההלם הנפשי, הצורך להתמודד עם תגובת משפחת הקורבן שהיא גם משפחתו של הנאשם עצמו, כל אלה יוצרים התמודדות מורכבת המחייבת קבלת ביטוי ברף הענישה הסופי.

אם לא די בכך, הרי שהנאשם (צעיר בן 23), אדם נורמטיבי העובד בעבודה מסודרת, נעדר כל עבר תעבורתי, זכה להערכה של שירות המבחן לפיה סיכויי השיקום שלו טובים מאד ולכן המלצת השירות החד משמעית היא שליחתו לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות.

אף שלעמדת משפחת הקורבן אין ולא צריכה להיות השפעה ישירה על רף הענישה, לא יכולתי להתעלם מתחינתו של אבי המנוח בפני להימנע בכל דרך משליחת הנאשם אל מאחורי סורג וברית.

אביו של המנוח איבד בתאונה קטלנית זו את כל עולמו, את בנו, והוא אשר מלמד בבית המשפט סנגוריה על מי שבהתנהגותו גרם למות בנו תוך שהוא מגדיר את הנאשם בנו השני (לדברי אביו של המנוח הנאשם הוא בנו של אחיו)

אני סבור שלא יהיה זה נכון להתעלם מתחינת אבי קרבן התאונה ויש בעיני לבקשה חריגה ומיוחדת זו משקל.

אדגיש כי אלמלא עמדתו החד משמעית של שירות המבחן לסיכויי השיקום, אלמלא היעדר עבר תעבורתי מוחלט ואלמלא המדובר היה בתאונה עצמית בה מצא את מותו בן דודו של הנאשם, לא הייתה מתקבלת תחינת אביו של הקרבן ולא הייתי סוטה ממתחם הענישה הנוהג.

המדובר במקרה חריג ומיוחד שאין לראות בו משום תקדים לתיקים אחרים, אין לראות בו משום שינוי במדיניות ענישה הדוגלת בכלל אחידות הענישה, ויש לראות בו אירוע חריג הנובע ממקבץ נסיבות מיוחדות לפרשה זו.

בנסיבות המתוארות לעיל, אקבע חריגה מרף המאסר התחתון במתחם הענישה לתקופה של 6 חודשים, ותוך אימוץ חלקו הנמוך של הסדר הטיעון, אקבע כי מאסר זה ירוצה בדרך של עבודות שירות.

כדי לאזן את ההחלטה ברכיב המאסר וכדי שלא ייפגע עיקרון ההלימה, וכדי שיווצר תמהיל ענישה הולם לנסיבות כתב האישום הנתון, אקבע כי תקופת פסילת רישיון הנהיגה תחרוג מהקבלה של שנים על פי חודשי המאסר. תקופת הפסילה תוכפל מההקבלה הנוהגת ותקובע בפרשה זו על 12 שנות פסילה בפועל.

לשני רכיבי הענישה לעיל תתווסף ענישה צופת פני עתיד, קנס וחתימה על התחייבות כספית.

מכל האמור לעיל אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. גוזר על הנאשם 6 חודשי מאסר אותם ירצה הנאשם בדרך של עבודות שירות. הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עבודות השירות ביום 14.9.16 בשעה 08:00 בפני המפקח האחראי שליד כלא באר-שבע. העבודות ירוצו במעון טללים דימונה כפי שנקבע בחוות הדעת מיום 10.7.16.
2. גוזר על הנאשם 10 חודשי מאסר וזאת על תנאי שלא יעבור עבירה של נהיגה בזמן פסילה של רישיון הנהיגה או גרימת מותו של אדם ברשלנות או בפזיזות והכל תוך 3 שנים מהיום.
3. פוסל הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 שנים. מהפסילה בפועל רשאית ההגנה לבקש ולקזז פסילות קודמות שכבר רוצו ככל שהיו כאלה. בהעדר החלטה אחרת, פסילתו של הנאשם תימנה מהיום ללא צורך בהפקדת רישיון נוספת.
4. פוסל הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה למשך 24 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים.
5. הנאשם ישלם קנס בגובה 3000 ₪ או 15 ימי מאסר תמורתו וזאת תוך 120 יום מהיום.
6. הנאשם יחתום על התחייבות כספית בסך 40000 ₪ להימנע מביצוע עבירה של גרימת תאונה בה נחבל אדם חבלה של ממש או נגרם מותו של אדם או עבירה של נהיגה בזמן פסילה והכל תוך שנתיים מהיום. הנאשם יחתום על ההתחייבות תוך 15 יום מהיום ולא ייאסר למשך 30 יום.

זכות ערעור לצדדים תוך 45 יום מהיום

ניתן היום, ח' אלול תשע"ו, 11 ספטמבר 2016, בנוכחות הצדדים.